

Aftenposten

Grunnlagt 1860 av Chr. Schibsted

Leder tirsdag 17. januar 2012

Selvpålagt husmannskontrakt

I DAG kommer en av de viktigste offentlige utredninger i Norge på mange år. Under tittelen «Utenfor og innenfor. Norges avtaler med EU» lanserer utredningsutvalget som Utenriksdepartementet oppnevnte for to år siden, den uten sammenligning mest omfattende evalueringen av EØS-avtalen og andre avtaler med EU siden det norske folk for annen gang sa nei til medlemskap i EU i 1994.

Utredningen setter søkelyset på hvordan maktforholdet mellom Norge og EU har utviklet seg de siste 20 årene. Og konklusjonen er ikke overraskende at Norge har avgitt mye makt til EU-organer vi ikke selv har innflytelse over. Faktum er at det demokratiske underskuddet er blitt større enn mange av medlemskapsmotstanderne fra 1994 advarte mot dersom Norge hadde blitt medlem av EU. Inntrykket av EØS-avtalen som en selvpålagt husmannskontrakt blir godt dokumentert.

EØS-AVTALEN er blitt langt mer omfattende enn noen så for seg da den trådte i kraft i 1992, og da medlemskapsdebatten raste som hardest i 1994. Avtalen griper inn på de fleste samfunnsområder, og norske myndigheter har store problemer med å få gjennomslag i saker der det sett med norske øyne er viktig å beholde egne regler.

Medlemskap er det eneste alternativet til EØS for Norges vedkommende.

Sett på bakgrunn av det sterke engasjementet i EU-saken på 1990-tallet er det oppsiktsvekkende at det ikke er blitt mer offentlig debatt om den løpende EU-tilpasningen som er skjedd på grunnlag av EØS-avtalen, Schengen og andre avtaler som forplikter Norge til å følge et regelverk vi har svært begrensede muligheter til å påvirke. Det er vårt håp at Europautredningen vil gi støtet til en åpen og kunnskapsbasert debatt om Norges forhold til våre viktigste naboer og handelspartnere.

MOTSTANDEN mot norsk medlemskap i EU har aldri vært så sterk som nå. I meningsmålingen Aftenposten offentliggjorde i går, mente bare 12 prosent at medlemskap vil være den beste tilknytningsformen for Norge. 38 prosent gikk inn for fortsatt EØS-avtale mens 29 prosent foretrakk at Norge nøyer seg med en handelsavtale med EU. 20 prosent var usikre. Men målingen viste også at to av tre velgere mener EØS-avtalen er viktig for norsk næringsliv og for landet som helhet. Hverken i folket eller i Stortinget er det dermed grunnlag for at Norge skal si opp EØS-avtalen så lenge medlemskapsdebatten ikke er aktuell.

For oss er det åpenbart at medlemskap er det eneste alternativet til EØS for Norges vedkommende. Men den grundige dokumentasjonen av Norges manglende innflytelse på et samarbeid som under skiftende regjeringer er blitt gradvis mer forpliktende, bør være begynnelsen til slutten på en utvikling der Norges avtaleforhold til EU nærmest blir utviklet på autopilot. Om husmannskontrakten er selvalgt, bør den i det minste fornyes og utvikles i bevissthet om hva det koster.

Et positivt signal fra Frp

Barn som har oppholdt seg lenge i Norge uten gyldige papirer, bør i større grad få bli her i landet. Det er hovedbudskapet i et intervju med Fremskrittspartiets nye innvandringspolitiske talsmann, Morten Ørsal Johansen, som sto på trykk i Klassekampen i går.

Johansen kritiserer at innvandringspolitiske vurderinger blir tillagt for stor vekt i behandlingen av sakene til såkalt «papirløse» barn. Han mener at Utlendingsnemnda (UNE) ikke utnytter de muligheter som

Stortinget har gitt til å vise større smidighet i disse tilfellene.

Selv har Johansen engasjert seg for Adrian Xhela (18), en Kosovo-albaner som kom til Norge sammen med sin mor og yngre bror da han var 13 år gammel. Xhela har fått avslag på sin asylsøknad, men nekter å returnere fordi han frykter hevn for et drap som hans far skal ha begått. UNE mener på sin side at myndighetene i Kosovo har kontroll over situasjonen og at det er trygt å vende tilbake dit.

Johansens utspill er gledelig

fordi det kommer kort tid før stortingsmeldingen «Barn på flukt» blir lagt frem. Et av spørsmålene som tas opp der, er hva som skal skje med rundt 400 «papirløse» mindreårige som befinner seg i Norge.

Vi håper det lar seg gjøre å få til en bred, tvverrpolitisk enighet for å hjelpe denne sårbare gruppen. Hvis Frp er på glid bort fra sin tidligere motstand, er det en meget god nyhet for disse barna og ungdommene. En hindring på veien mot en fornuftig løsning ser ut til å være borte.

Kommentar

Synne Skouen
komponist

P2-fall. Radioledelsen i NRK har i det siste gjort sitt beste for å nøytralisere nedslående gallup-tall for P2.

Trylle med tall

For eksempel ble målemetoden for radiolytting endret i 2011, trumfes det, og dermed blir det ikke lett å sammenligne gamle og nye tall. Dessuten er det blitt flere som ser flaggskipet *Dagsnytt 18* på TV, trumfes det videre, og da går jo lyttingen på P2 ned. Ikke nok med det: Den nye målemetoden er så bra, at gamle tall for P2 kan ha vært for gode!

Og sånn kan de holde på – gallup er ikke for amatører – med å trylle med tall, og være såre fornøyd med de nye programmene – unnskyld: programflatene sine, uten å komme i nærheten av det en kjernelytter har førstehånds erfaring med: Årsakene til at hun stadig oftere bruker av-knappen på P2.

For min del har jeg førstehånds erfaring med å lage P2 også, men det er så lenge siden, at nå skriver jeg som en ihuga lytter.

Ur-ideen

Det er to gode grunner til fortsatt å holde seg til P2: Enn så lenge har kanalen medarbeidere med en unik spisskompetanse på kunst og kultur. Og så er den radiofest på nyheter og samfunnskommentar.

Det er til gjengjeld god grunn til å skru av P2 etter klokken 11 på hverdager: Da starter «alltid pop og prat», med programverter som høres ut som om de lager SFO-radio for voksne, og der dyktige musikkmedarbeidere litt ut på dagen eventuelt får lov til å komme på besøk i «Kulturhuset» med forslag til musikalsk input.

Det hender at disse innslagene tangerer P2s ur-idé: Kanalen med den bredeste musikkprofilen; det vil si at dagen ikke bare skulle fylles med populærmusikk – derimot med det beste innen jazz, folkemusikk, viser, klassisk og samtidsmusikk, samtidig som det innimellom var plass til den mest interessante pop/rocken.

Verbalfiksert ledelse

Man skulle tro det var plass til en kanal for spesielt interesserte i dette landet som er så fullt av sære lengsler, at vi sitter i dagevis og glor på Hurtigruten. Tenk om vi hadde hatt en radioledelse med fantasi og dristighet til å lage den mest kresne radiomiksen i eteren? Med de morsomste, annerledes og mest kunnskapsrike timene? Mens kanalen fortsatt har medarbeiderne som kan gjøre det, og ikke bare flinke allroundere?

Men en sånn ledelse har vi ikke. Med stadig nye, verbalfikserte kanalsjefer i P2, med berøringsangst for all slags annen musikk og kunst enn den som ikke skremmer bort «folk flest», har vi fått en kanalidentitet på dagtid, som gjør veien til av-knappen stadig kortere. Kjernelytterne orker ikke, og så er spørsmålet hvem kanalen klarer å lokke til seg fra andre steder? Og hvorfor den skal gjøre det?

NRK hadde en gang sjefer som tviholdt på P2s rett til å være annerledes, også når det gjaldt daglig musikk. I dag tror jeg ikke noen virkelig bryr seg. Jeg har respekt for Hans-Tore Bjerkaas, men jeg tror ikke han hører så mye på P2. Fjernsynet ruler.

Inntil videre får P2s uglesette kjerneverdier leve videre i fjernsynsskyggen; på kveldstid, og i helgene. Men vi kjernelyttere skutter oss. Hvor lenge får vi være der, før vi nisjes ut i cyberspace?

Sjefredaktør
Hilde Haugsgjerd

Politisk redaktør
Harald Stanghelle

Redaktør
Kjersti Løken Stavrum

Utviklingsredaktør
Anette Mellbye

Nyhetsredaktør
Ole Erik Almlid

Digitalredaktør
Skjalg Engebø

Administrerende direktør
Sondre Gravir